Dodatek tygodniowy

przy Gazecie Lwowskiej.

Nr. 18. Dnia 1. Maja 1858.

Wacław Hieronim Sierakowski,

starowierny pasterz w XVIII. wieku.

Przez

Maurycego hr. Dzieduszyckiego.

(Obacz Nr. 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16 i 17 Dodatku tygodniowego.)

Ówczesna Władza Metropolitalna. Pierwsze koleje Arcybiskupstwa lwowskiego. Grono kapitulne. Klasztory i zakony, jakie Sierakowski zastał we Lwowie i w dyecezyi. Szpitale pod zarządem metropolitalnym. Położenie topograficzne Lwowa. Rynek. Ratusz. Pałac arcybiskupi. Rezydencya agentów weneckich.

Większy wszakże blask otaczał w onym czasie lwowską infułę, bo tutejszy Arcybiskup miał władzę metropolitalną nad pięcioma Biskupami: **przemyskim**, **chełmskim**, **kijowskim**, **kamienieckim** i **bakońskim**, którzy byli jego Szufraganami; bo zajmował po Prymasie gnieźnieńskim najwyższe w polskiem duchowieństwie i Senacie miejsce. Wiadomo że arcybiskupstwo to otrzymało przy ostatecznem swem założeniu w roku **1375** nazwę **halickiego**, gdyż tam nad Dniestrem mieli swą siedzibę pierwsi wyłącznie prawie z zakonu franciszkańskiego wybieralni Pasterze, między którymi najbardziej zajaśniał **Błogosławiony Jakób Strepa** czyli **Strzemię** od r. **1391** do **1411**. Gdy następca jego sławny **Mikołaj Trąba** mignął się tylko bo zaraz na gnieźnieńską postąpił stolicę, przeniósł **Jan Rzeszowski** w r. **1414** stałą siedzibę arcybiskupstwa do głównego miasta Rusi czerwonej i odtąd dopiero nosiło nazwę **lwowskiego**. Niezbyt jednak szczęśliwem było w XV. wieku, bo następcy Rzeszowskiego: **Jan Odrowąż** (1436 — 1450) i **Grzegorz z Sanoka** (1451 — 1479) nie przynieśli mu bynajmniej zaszczytu, **Jan Długosz** umarł w **1480** nominatem, a **Jan Wątróbka Strzelecki** (1481 — 1493) nie lepszym był od poprzednich. Z wiekiem XVI. mogła się już szczycić Stolica ta swemi Pasterzami, mianowicie **Pawłem Tarłem** (1562 — 1565) i owym wielkim **Janem Dymitrem Solikowskim** (1583 — 1603), po którym zaszczytnie zajęli ją w XVII. wieku **Jan Zamojski** (herbu Grzymała) od **1605** do **1614**, **Jan Pruchnicki** (1614 — 1633) i **Stanisław Grochowski** (1634 — 1645). Z następnych na najcelniejszą podobno wzmiankę zasługuje **Mikołaj Wyżycki** od r. **1736** do **1757**.

Godną jest przecież uwagi okoliczność: że, gdy nietylko Stolica gnieźnieńska ale i niższe od lwowskiej Stolicy w Krakowie i Warszawie miały po dwóch i trzech Kardynałów, nigdy żaden czerwony kapelusz nie ozdobił lwowskiej infuły. Niemożna też dość utyskiwać na to: że kiedy inne dawne biskupstwa posiadają po większej części mniej więcej wywodnie skreślone swe dzieje, ta Stolica niema dotąd dokładnego i całą jej przeszłość przedstawiającego obrazu, chociaż właśnie naszem zdaniem łatwiejby go skreślić, jak tyle innych, ponieważ ona należy **do najnowszych**, liczy zaledwie półpiąta wieku istnienia, a wielu miała pasterzów, którzy krótko tylko nią zawiadywali. Nasz Wacław był **trzydziestym czwartym** z kolei Arcybiskupem łacińskim na Rusi, jeżeli i nominatów policzymy, a dwudziestym siódmym **lwowskim**.

Grono kapitulne składające się dziś z **czterech** prałatów (Proboszcza, Dziekana, Kustosza i Scholastyka) i **sześciu** gremialnych kanoników, prócz których jest jeszcze **ośmiu honorowych**, liczyło przed stoma laty, kiedy Sierakowski obejmował ster tej archidyecezyi, prałatów **siedmiu** (między któremi prym trzymał **Dziekan**), kanoników gremialnych **dziewięciu**, honorowych **sześciu** i tyluż podobno **nadliczbowych**. Niezawadzi może przytoczyć tu imiona osób zajmujących wówczas te posady:

Dziekanem był Franciszek Wieniawski;

Proboszczem: Samuel Głowiński, Biskup hebroński;

Archidyakonem: Szczepan Mikulski, któremu jak widzieliśmy powierzył zaraz Sierakowski i jeneralne oficyalstwo; 161)

Kustoszem: Stanisław Rajmund Jezierski, z Zakonu dominikańskiego, Biskup bakoński;

Scholastykiem: Aleksander Czołhański;

Kanclerzem: Adam Rzewuski, kanonik krakowski, opat wągrowiecki

Kantorem: Łukasz Stanisław Godurowski;

Gremialnymi lub honorowymi **kanonikami** 162) byli: Adam Grabianka, Kajetan Młodecki, infułat kodeński; Aleksander Trembiński, archidyakon lubelski, dziekan infułat zamojski; Sebastyan Wittan; Jerzy Laskaris, Arcybiskup teodozieński, mieszkający w Rzymie; Kryspin Cieszkowski; Józef Zbierzchowski; Wawrzyniec Opejdowicz; Jan Aloizy Aleksandrowicz; Wojciech Strykowski, kustosz lubelski; Ferdynand Kicki; Józef Krzyżanowski; Leon Sierakowski (imiennik Wacława); Jerzy Bietkowski i Antoni Jełowicki.

Nadliczbowemi nakoniec: Ksawery Kociurzyński, Jan Kanty Żmudziński, Wojciech Kupiński, Jędrzej Bąkalski, Wojciech Mirkiewicz (którego Sierakowski mianował zaraz jeneralnym pisarzem) i Baltazar Watraszyński. 163)

Kapituła wybierała co rok w marcu z grona swego jednego ze szlachetnie urodzonych kanoników Deputatem na Trybunał koronny, dla którego posiadała własny dóm w Lublinie.

Istniały w tej archydyecezyi także dwie kolegiaty złożone z grona Prałatów i kanoników, to jest: **żółkiewska** i **stanisławowska**, których Opaci nosili infuły. Dla młodzieży kształcącej się do stanu duchownego obrządku łacińskiego były **dwa seminarya** we Lwowie; jedno przy katedrze, drugie u Misyonarzów. Niemało też liczono klasztorów obojej płci, które, wyjąwszy Jezuitów co już w r. 1773 istnieć przestali, dopiero po śmierci Sierakowskiego w latach 1782 do 1784 po większej części zniesiono.

Jezuici gdzie indziej tak liczni, mieli w tej dyecezyi mniej nawet domów jak np. w przemyskiej, bo prócz wielkiego kolegium z akademią we Lwowie, posiadali drugie także ze szkołami w Stanisławowie i trzy, ze starownictwem dusz połączone mysye w Rożniatowie, Liczkowcach i Nastasowie.

Pijarzy zaczynali dopiero osiedlać się we Lwowie, pod skrzydłami Głowińskiego.

Teatyni mieli znaczne kolegium z konwiktem w tem mieście.

Misyonarze istnieli we Lwowie, w Mikulińcach i w Horodence, gdzie oraz parafią utrzymywali.

Paulini posiadali klasztor we Lwowie, ale drugi nierównie świetniejszy w Niżniowie z parafią.

Trynitarze zajmowali nie tylko wielki gmach w samem mieście, ale i drugi u ś. Mikołaja, oraz klasztory w Stanisławowie i w Bursztynie z parafią.

Augustyanie byli we Lwowie u ś. Anny i w Żydaczowie.

Bonifratry mieli jeden tylko kościoł ze szpitalem wojskowym we Lwowie.

Karmelici bosi istnieli także tylko we Lwowie.

Karmelici trzewiczkowi mieli dwa klasztory we Lwowie, na halickim i u ś. Marcina, a dalsze w Rozdole (z parafią), w Milatynie, w Bohuszowcu i w Kochawinie.

Bernardyni zachowali dotąd swe ówczesne klasztory we Lwowie, w Brzeżanach i w Gwozdźcu (gdzie już wtedy utrzymywali parafią), prócz których posiadali podobne we Fradze i w Żydaczowie.

Kapucyni istnieli we Lwowie, w Kotkorzu (z parafią) i w Maryampolu.

Reformaci we Lwowie, w Złoczowie i w Bukaczowcach.

Franciszkanie mieli we Lwowie dwa klasztory: u ś. krzyża w mieście i u ś. Antoniego, tyleż w Haliczu, a w Gródku i w Kossowie po jednemu.

Dominikanie najliczniejsi ze wszystkich posiadali we Lwowie prócz dzisiejszego swego klasztoru Bożego Ciała, dwa inne u ś. Maryi Magdaleny, u ś. Urszuli na Zielonem, a na prowincyi, w Przemyślanach (z parafią), w Żółkwi, w Jaworowie, Busku, Rohatynie, Haliczu, Jezupolu (z parafią), w Bohorodczanach (z parafią), w Tyśmienicy, Buczaczu, Potoku (z parafią), w Czernelicy (z parafią), w Kołomyi, w Sniatynie, Tarnopolu i Czortkowie.

W zamku brzeżańskim mieli nakoniec swą siedzibę **księża Komuniści Bartoszkami** zwani.

Największa część **żeńskich** zakonów istniała **tylko we Lwowie**, jakoto: **Bernardynki, Benedyktynki, Karmelitanki trzewiczkowe i bose, Sakramentki i Brygitki.** Dwa tylko zgromadzenia, to jest: **Dominikanek i Panien Miłosierdzia** posiadały prócz lwowskich swych domów takowe i na prowincyi, mianowicie: **pierwsze** w Żółkwi, a **drugie** w Stanisławowie i w Maryampolu. 164)

Prócz **dwudziestu i ośmiu** kaplic i kościołów należących we Lwowie do wzmiankowanych zakonów, liczono tu jeszcze **dwanaście** kościołów świeckich łacińskiego obrządku, krom **czterech** ormiańskich, a **trzynastu** cerkwi ruskich.

Katedra była jedynym w tenczas na cały Lwów parafialnym kościołem. W samem mieście widziałeś jeszcze kościół ś. **Ducha** i ś. **Katarzyny** na zamku; na przedmieściach zaś kościoły: **Panny Maryi śnieżnej**, ś. **Jana Chrzciciela**, ś. **Stanisława**, ś. **Wojciecha**, dwa kościółki ś. Krzyża **(Podniesienia i Znalezienia)**, ś. **Łazarza**, ś. **Marka** i ś. **Zofii.** Nakoniec pięć szpitalów zostawało pod zarządem łacińskiego duchowieństwa lub bractw pobożnych, mianowicie: szpital ś. Elżbiety przy kościele ś Ducha, szpital miejski ś. Stanisława, ś. Łazarza u Sióstr Miłosierdzia i szpital wojskowy Bonifratrów.

Dla bliższego obeznania się z położeniem tych, po części już nieistniejących, religijnym i miłosiernym celom poświęconych gmachów, a nawet i dla lepszego zrozumienia niektórych szczegółów z życia Sierakowskiego, niezbędnem jest rozpatrzenie się w ówczesnym Lwowie wielce różnym od dzisiejszego, o którym zaś mało już kto ma teraz jakie takie wyobrażenie; bo z jednej strony znaczne we wszystkich jego częściach zaszłe odmiany, niełatwem uczyniły dopatrzenie ówczesnego przed stoma laty kształtu, z drugiej zaś strony dotychczasowi miasta tego dziejopisarze **Chodyniecki (1829) i Zubrzycki (1844)** nie zadali sobie tej pracy aby obok zdarzeń których był widzialnią, przechować nam oraz i dokładną jego fizionomią, przynajmniej z tych dla archeologa nie obojętnych czasów, nim zaczął się stanowczo przekształcać, oswobadzać ze scisłej przepaski murów, fos i wałów, a rozpierać i rozkładać wygodniej na całej dolinie między wzgórzami po obu brzegach Pełtwy.

W chwili zaś kiedy Sierakowski obejmował ster tej dyecezyi, zachował był jeszcze właśnie Lwów w zupełności odwieczną swą postać i nie był zamienił starego swego rycerskiego pancerza, na płaszcz przestronny pokojowym czasom odpowiedni. 165)

Właściwy murowany gród ograniczał się wtedy na owem środkowem jądrze, co stanowi i dziś właściwe miasto, oddzielone od przedmieść Pełtwą, spacerami i obszernemi placami, któreza wdzięczają swe powstanie jedynie zniesieniu pierwotnych murów, zasypaniu fos i splantowaniu wałów. Były wprawdzie już i wtenczas za tym warownym obrębem nieobojętne przedmieścia: lecz te miały, prócz **krakowskiego i halickiego**, raczej postać pojedyńczych jakoby osad, i prócz kościołów i klasztorów, mieściły drewniane tylko prawie zabudowania. 166)

Wszelako i właściwe miasto daleko szczuplejszy jak dziś zajmowało obszar, o czem przekona jeden rzut oka na plan tu załączony. (Wydany osobno, jest do nabycia w Redakcyi Gaz. lwowskiej.)

Rynek w teraźniejszéj swej objętości ale jedyny prawie naówczas przestronny plac Lwowa, niegdyś główny skład i targowica wschodnich towarów, miał pośrodku 167) Ratusz w 1598 ostatecznie odnowiony a dopiero przed 30stu laty rozebrany, zajmujący ledwie czwartą część to jest południową połać dzisiejszego. Na rogu jego od katedry wznosiła się do 30 sążni wysokości ośmiokątna w 1617 ukończona wieża, która 1826 runęła. Tu tracono publicznie zbrodniarzów mianowicie **stanu**, tu został ściętym w 1564 hospodar multański **Stefan Tomsza** z dwoma bojarami, 1578 nieprawny przywłaściciel tegoż hospodarstwa **Iwan Podkowa**, a w 1582 jego naśladowca najezdnik **Jankuła.** Tu wystawiono w r. 1598 kamienny posąg o dwóch osobach i twarzach: męzkiej i żeńskiej, pod którym wykonywano karę pręgierza lub gardłową. Tu była także jak w innych średniowiecznych grodach, wyciosana z kamienia miara zboża obejmująca 13 garncy żyta.

Resztę obszaru dzisiejszego ratusza zapełniały jeszcze do niedawna domy prywatne i kramy wązkiem tylko przejściem od ratusza oddzielone. Główny odwach patrzył na **pałac arcybiskupi**, drugą we wschodnej pierzei rynku od ruskiej ulicy kamienicę dziś pod l. 178 od r. 1845 na prywatny użytek obróconą. Pałac ten wystawił własnym kosztem w r. 1634 Arcybiskup Stanisław Grochowski, jak o tem świadczył napis nad wjezdną bramą między dwoma ciosowemi słupami na marmurowéj płycie złotemi głoskami dany 168). Tu mieszkał nieraz król Jan Kazimierz, gdy bawił we Lwowie, tu umarł w pokoju **porcelanowym** (zwanym tak od ścian graniastemi kaflami wyłożonych) w r. 1673 król Michał Korybut Wisniowiecki, tu przebywał nieraz ze dworem swym Jan III. dopóki, jak mówi Józefowicz, nie urządził w r. 1678 własnego pałacu w téj samej pierzei rynku (dziś pod l. 175) niegdyś 169) od Konstantego Korniakta zbudowanego, który był później celną komorą a teraz należy do księcia Ponińskiego 169).

W południowej połaci rynku zasługuje także na uwagę dom pod l. 231, ozdobiony nad drzwiami Lwem Św. Marka, bo był niegdyś mieszkaniem ajentów Rzepltej Weneckiej. W górnej części rynku była studnia zwana **Meluzyną**, którą Zubrzycki już pod rok. 1626 wspomina i sam jeszcze w młodości swej widział 170).

(D. c. n.)

---

161) Mikulski mymurował własnym kosztem kościoły w Nawaryi, Busku i Łopatynie, jak pisze Kuropatnicki w swej geografii wspominając te miejsca.

162) Wypisuję ich tu w porządku podanym w kalendarzu polit. warszawskim na rok 1761.

163) Nie możemy nie uważać tu, że spis prałatów i kanoników lwowskich od ks. Franciszka Zacha iasiewicza sporządzony i w siódmym roczniku Przyjaciela Chrześciańskiej prawdy (Zeszyt 1 — 4) ogłoszony, mieści mnóstwo błędów szczególnie co do dat, przyczem może i mylki druku zaszły.

164) Mało co poźniej bo w r. 1763 fundowała Teresa z Komorowskich Bekierska, starościna ostrowska kościół i klasztor Kanoniczek *de Saxia*, który był w tem miejscu, gdzie dziś dóm księcia Ponińskiego, przy ulicy Stojerskiej pod górą. Mylną była więc wiadomość podana w Dodatku do Gazety lwowskiej Nr. 49 z 1857, jakoby klasztor ten był na poprzecznej dominikańskiej ulicy na przeciwko domu Uruskich, bo tam był z dawien dawna dom ormiański. Położenie innych wyżspomnianych klasztorów lwowskich pozna zaraz czytelnik przy szczegółowem opisaniu ówczesnego Lwowa.

165) Do następującego opisu posłużył nam najprzód przechowany w magistracie plan Lwowa z roku mniej więcej 1775, powtóre podania starców mianowicie ustne od Jw. Imc. księdza Arcybiskupa ormiańskiego Samuela Stefanowicza, żyjącego dotąd, a w r 1750 urodzonego i pisane notatki zmarłego w r. 1841 stóletniego tutejszego obywatela Tadeusza Thulliego, nakoniec różne w tej mierze skazówki i szczegóły rozsypane nawiasowo w aktach kapitulnych, w rękopismiennych Rocznikach Lwowa (*Annales Urbis Leopoliensis*); Józefowicza od r. 1614 do 1700, w Historyi Lwowa Chodynieckiego i w Kronice Lwowa Zubrzyckiego, uzupełnione ustnemi jeszcze tego uczonego męża objaśnieniami. Jaka szkoda że dziełu temu zbywa na owej bezstronności, która jest tak niezbędną dla każdego dziejopisarza. Jego niechęć dla naszej przeszłości podaje w wątpliwość prawdy historyczne najlepiej udowodnione, przesadza strony ujemne ówczesnego stanu rzeczy, a lekko pomija okoliczności na uznanie zasługujące. Radzibyśmy wykazać to wywodnie w osobnej rozprawie: tu zwrócimy tylko uwagę światłych a bezstronnych czytelników na sposób w jakim Zubrzycki kreśli dzieje wieku XIV. (str. 31 — 60), na jego twierdzenie: że sławna Unia z 1569 zaszła „pomimo woli znacznej części narodu litewsko-ruskiego“, chociaż sam przyznaje zapewnienie równych wszystkim swobód i praw (str. 194), na bardzo pobieżne zbycie tak ważnego także dla Lwowa zjednoczenia Rusinów z katolickim kościołem w r. 1595 (st. 224), na sposób w jakim opisuje z szyzmatyckiego źródła zjazd religijny we Lwowie w r. 1629 (str. 267 — 272), na twierdzenia jego o łagodnych zamiarach Chmielnickiego (str. 319 i 376), na jego zdziwienie, że Lwów śmiał stawić czoło w r. 1672 Turkom, a w 1704 Szwedom (str. 453 — 454) i t p.

166) Cellariusz pisze w swej: *Regni Poloniae novissima descriptio 1659* str. 313, że dwa te przedmieścia krakowskie i halickie mają prócz kościołów i klasztorów przeszło 1500 domów; i że są dokoła miasta ogrody i winnice przynoszące rocznie około 100 beczek miernego wina. Widać też na przyłączonym tam wizerunku Lwowa winnice pokrywające wzgórza od wschodu prócz wysokiego Zamku i Lwiej góry.

167) Cellariusz powiada w 1659 że „przybywają tu codzień liczni kupcy z Niemiec, Węgier, Multan, Armenii, Tureczyzny i Tartaryi, mianowicie na sławny jarmark ś. Agnieszki (21. stycznia); samej małmazyi przywożą tu corok ze Wschodu około 500 beczek. Lwów opatruje z resztą całą Polskę jedwabiami, atłasem, aksamitem, adamaszkiem, kosztownemi dywanami, kadzidłami i t. p. równie jak woskiem i miodem (str. 316).

168) „*D. O. M. Stanislaus a Grochowce Grochowski, Dei et Apostolicae Sedis gratia Archiepiscopus Leopol., Abbas Sieciechoviensis domum Archieppalem in ruinas pronam a fundamentis demolitus est et Palatium hoc vix dum Archiepiscopatu iniciatus, nullo de bonis Ecclesiae Leopoliensis subsidio in eam fabricam adscito, sed propriis impensis sumptuque et opere longe amplissimo erexit, erectumque Ecclesiae Leopoliensi, tamquam sponsae aeternum consecravit. Anno Dni. 1634.*

169) Główny wjazd został zwężonym o połowę. Na pięknym tylnym froncie od ulicy dominikańskiej widzimy jeszcze ukoronowaną Janinę a pod nią na marmurowej płycie napis: „*Semper honor, nomenque tuum laudesque manebunt Anno D. MDLV. 612.*“

Data r. 1555 zdaje się wskazywać najpierwszą w tem miejscu budowę domu, Melchiora nazowskiego który, jak pisze Zubrzycki (str. 184), kupił Korniakt w 1571, aby go rozebrać i nowy w r. 1580 wymurować. Druga data 1612 odnosi się zapewne do czasu nabycia tegoż przez Jakuba Sobieskiego, ojca króla Jana.

170) Kronika Lwowa str. 264.

Obrót handlu krajowego w wrześniu 1857.

Wykaz porządkiem nowej taryfy.

(Obacz Num. 4, 5, 9, 10 i 16 Dodatku tygodniowego.)

Wywóz za granicę.

Wywieziono		z Galicyi wschodniej	z Bukowiny
	funtów		
Kawa surowa	„	—	17,97
Owoce południowe	„	34,82	2,27
Wyroby z tytoniu	„	—	30
Ogrodowina świéża	„	—	103,00
„ przyprawna	„	4,48	6,00
Zboże: pszenica	„	45,00	5,60
„ hreczka, żyto, kukurudza proso	„	302,80	—
„ jęczmień, słód, owies	„	537,80	36,50
Mąka i mieliwo	„	1,896,00	930,39
Gorczyca, anyż, kmin	„	—	5,00
Rośliny	„	168,06	77
Śledzie, sztokfisz	„	42	—
Skóry surowe	„	1,20	—
„ bliżej nieoznaczone	„	—	1,50
Futra	„	1,50	91,00
Sierć i szczecina	„	10	—
Pierze	„	53,00	—
Miód przaśny	„	148,82	—
Wosk	„	86	10,00
Sery	„	—	18,23
Tłuszcz, masło, smalec	„	—	1,44
Tran rybi	„	4,00	—
Oleje w flaszach	„	2	—
Piwo i miód w flaszach	„	268	—
Ocet w beczkach	„	7,60	—
Trunki gorące, arak, rum,	„	—	156,29
Likwory, esencya pończowa	„	—	6,85
Wino w beczkach	„	147,86	—
Przyprawy do jedzenia, konfitury	„	4,41	—
Kamienie surowe, gips, wapno	„	—	2,631,00
Kreda, braunstein	„	22,74	912,00
Kamienie szlufirskie	„	230,00	—
Lekarstwa, pachnidła	„	3,36	—
„ najprzedniejsze	„	26,88	—
Koszenila, krap, indigo	„	11,60	—
Żywica i dziegieć	„	—	13,40
Terpentyna, olej skalny	„	34	—
Sól	„	—	5
Boraks, saletra, witryol	„	4,13	4,97
Arszenik, kremurtartari	„	1,30	—
Arszenik siarczan, salmiak	„	2,44	15,00
Chlor, blejwas	„	30,26	—
Ołów surowy, glejta	„	1,12	—
Żelazo	„	3,36	425,74
Blacha żelazna surowa	„	3,64	99,19
„ polerowana	„	6,83	—
Żelazo lane	„	8,23	88,52
Miedź, mosiądz, pakfong	„	—	53,13
Bawełna surowa	„	58,08	—
Len, konopie	„	—	20,48
Wełna surowa	„	2,00	—
Przędza kręcona	„	1,58	—
Wyroby bawełniane średnie	„	—	5,27
„ przerabiane	„	—	12,18
„ najprzedniejsze	„	3,36	—
Wyroby powroznicze	„	—	39,65
Wyroby lniane najpospolitsze	„	20,00	154,40
„ pospolite	„	42,70	55,32
„ średnie	„	119,65	—
„ przednie	„	103,90	11,53
„ najprzedniejsze	„	2	—
Wyroby wełniane pospolite	„	4,18	69,93
„ średnie	„	8,83	2,61

Wywieziono		z Galicyi wschodniej	z Bukowiny
	funtów		
Wyroby wełniane przednie	„	—	29
„ najprzedniejsze	„	—	30
Wyroby jedwabne przednie	„	1,88	2,29
„ pospolite	„	—	2,29
Suknie i stroje pospolite	„	12	12,33
„ przednie	„	2,92	2,63
„ najprzedniejsze	„	61	—
Wyroby szczotkarskie przednie	„	2	—
Papier najprościejszy	„	108,74	45,00
„ prosty	„	8,65	—
„ przedni	„	5,74	—
Wyroby z papieru	„	—	64
Wyroby kuśnierskie surowe	„	—	209
„ gotowe	„	26	—
Skóry proste	„	67	128,54
Wyroby ze skóry i kauczuku	„	1,03	32,17
„ „ przednie	„	2,18	3,02
Rękawiczki	„	3,45	—
Wyroby drewniane najprościejsze	„	2,30	1.456,57
„ „ pospolite	„	32	21,57
„ „ przednie	„	58,91	41,29
„ „ najprościejsze	„	6,36	6,70
Wyroby szklanne pospolite	„	—	319,50
„ „ średnie	„	257,88	13,76
„ „ przednie	„	7,27	28,58
Zwierciadła	„	8,26	—
Wyroby kamienne proste	„	—	80,00
Wyroby gliniane najprościejsze	„	—	45,00
„ „ proste	„	8,00	163,97
„ „ średnie	„	3,00	—
„ „ przednie	„	8,34	—
Wyroby żelazne najprościejsze	„	11,32	189,17
„ „ proste	„	2,019,26	81,39
„ „ przednie	„	2,20	62
Wyroby z kruszcu		—	4,03
Instrumenta chirurgiczne, fizykalne	„	122,01	10,45
Maszyny żelazne	„	—	40,00
„ bliżej nieoznaczone	„	—	6,24
Drobny towar najprzedniejszy	„	13	—
„ „ przedni	„	7,24	1,12
„ „ pospolity	„	14,72	7,15
Lekarstwa gotowe	„	3	—
Klej, karuk, czernidło	„	84	8,00
Preparata chemiczne	„	31,92	3,67
Świéce stearynowe	„	2,94	2,67
Mydło proste	„	5,60	—
„ pachniące	„	1,90	—
Zapałki	„	16,04	113,83
Książki, karty, mapy, muzykalia	„	11,69	6,95
Obrazki i litografie	„	5,17	7
Malowidła	„	20	—
Otręby, plewa, młóto	„	—	1,00
Proch strzelbny	„	—	16,80
Woły	sztuki	—	333
Krowy i cielęta	„	—	218
Roczniaki	„	—	11
Owce	„	280	—
Konie	„	19	51
Wozy, sanie niewybite	„	1	62
„ „ wybite	„	24	19
Drzewo fabryczne	stóp kub.	60,288	35,607
„ „ transport lądem	„	910	16,979
Statki i czółna	beczki	3,876	—

Tłumacka fabryka cukru.

Wykaz spotrzebowanej ilości buraków w październiku, listopadzie i grudniu 1857 — 1856.

(Obacz Nr. 10 Dodatku tygodniowego.)

W październiku roku 1857 spotrzebowała Tłumacka fabryka cukru 10,000 cetnarów buraków **suszonych**; przeszłego zaś roku pod tę porę przerobiła 19,600 cetnarów, ale surowych buraków.

W listopadzie roku 1857 spotrzebowała Tłumacka fabryka cukru 18,400 cetnarów suszonych buraków, t. j. o 7,200 cetnarów więcej niźli w listopadzie r. 1856.

W miesiącu grudniu 1857 wyrobiła fabryka cukru Tłumacka suszonych buraków . . . . . 12,800 cetnarów.
Zaś w grudniu 1856 wyrobiła . . . . . 6,000 „

Zatem w grudniu roku 1857 o 6,800 cetnarów **więcej** niż w r. 1856.

Gorzelnie i browary w lwowskim okręgu administracyjnym.

Wydatek w lutym 1858 — 1857.

(Obacz Nr. 5, 9 i 15 Dodat. tygod.)

Nr.	Powiaty kameralne	Wódka: Ilość gorz. w lutym 1858	Wódka: Ilość wiader zacieru w lutym 1858	Wódka: Ilość gorz. w lutym 1857	Wódka: Ilość wiader zacieru w lutym 1857	Wódka: Zestawienie w lutym 1858: Zajętych gorzelni więc.	Wódka: Zestawienie w lutym 1858: Zajętych gorzelni mniej	Wódka: Zestawienie w lutym 1858: Wydanych wiader zacieru więcej	Wódka: Zestawienie w lutym 1858: Wydanych wiader zacieru mniej	Piwo: Ilość bro. w lutym 1858	Piwo: Wywarzono wiader piwa w lutym 1858	Piwo: Ilość bro. w lutym 1857	Piwo: Wywarzono wiader piwa w lutym 1857	Piwo: Zestawienie w lutym 1857: Zajętych browarów więc.	Piwo: Zestawienie w lutym 1857: Zajętych browarów mniej	Piwo: Zestawienie w lutym 1857: Wydanych wiader piwa więcej	Piwo: Zestawienie w lutym 1857: Wydanych wiader piwa mniej
1	Brody	49	119,255 20/	35	84,037 20/	14	—	35,218	—	22	5,080	22	4,888	—	—	192	—
2	Brzeżany	35	78,624	34	79,526 25/	1	—	—	902 35/	14	2,039	12	2,121	2	—	—	82
3	Czerniowce	30	94,279	50	162,538	—	20	—	68.259	18	4,674	21	5,005	—	3	—	331
4	Kołomyja	26	41,114 20/	84	67,096 20/	—	58	—	25,982	8	1,300	9	1,720	—	1	—	420
5	Lwów	2	4,244	4	9,744	—	2	—	5,500	11	2,543	7	1,443	4	—	1,100	—
6	Przemyśl	25	46.110	19	35,890 20/	6	—	10,219 20/	—	19	4,204	18	3,603	1	—	601	—
7	Sambor	15	37,786	12	33,082	3	—	4,704	—	8	2,747	7	2,070	1	—	677	—
8	Sanok	17	26,047	10	16,688	7	—	9,359	—	12	1,354	11	1,119	1	—	235	—
9	Stanisławów	51	72,925 10/	71	105,344	—	20	—	32,418 24/	13	2,881	14	3,961	—	1	—	1,080
10	Stryj	18	41,828	21	61,628	—	3	—	19,800	12	2,745	11	2,684	1	—	61	—
11	Tarnopol	104	334,236 10/	101	319,382	3	—	14,854 10/	—	24	4,627	23	3,873	1	—	754	—
12	Żółkiew	33	79,420	29	71,757	4	—	7,663	—	15	2,641	14	2,601	1	—	40	—
	Razem . .	405	975,869 26/	470	1,046,714 15/	—	65	—	70,844 24/	176	36,835	169	35,088	7	—	1,747	—
	Do tego produkcya w samym Lwowie:									11	5,106	12	6,047	—	1	—	941
	Suma ogólna:									187	41,941	181	41,135	6	—	806	—

Urmań. Remizowce. Lwów. R. 1445.

Sąd ziemski lwowski wydaje z ksiąg ziemskich wypis, według którego Dymitr zapewnił Dominikanom lwowskim dwanaście kóp pieniędzy z każdego spustu stawu urmańskiego a cztery kóp ze stawu remizowskiego, obowiązując ich odprawiać mszę ś przed ołtarzem ś. Krzyża.

(Dokończenie. Obacz Nr. 16 Dodatku tygodniowego.)

Ideo p(ro) missa legenda sup(er) altari sancte Cruc(is) monastery et Eccl(esi)e eiusd(em), circa q(uo)d alta(r)e p(rae)fati sui parentes mortui | sunt sepulti, dedit donauit et insc(ri)psit testame(n)talit(er) rac(i)on(e) pure elemosine p(ro)pter Deu(m) p(er)petue et in ewm ip(s)i mona|sterio duodecim sexagenas co(m)mu(n)is pecu(n)ie monete et nu(mer)i polonici consueti sup(er) qualib(e)t demission(e) pisciae ville | **Horman**, 5) et quatuor sexagenas ecc(iam) monete et nu(mer)i supra expressoru(m) sup(er) qualib(e)t demission(e) piscine dicte **Rze|myaszow**szky 6) ecc(iam) p(er)petuis temp(or)ibus duraturu(m) pro anima parentu(m) suoru(m) p(rae)fatoru(m) defunctoru(m) et pro anima | p(ro)pria et vxoris sue ac l(egi)timoru(m) successoru(m) et amicoru(m), promittens et p(raese)ntibus obligans se, ip(su)m testame(n)tu(m) p(ep)etue | et in ewm inconfracte et inviolabiliter ten(er)e et obs(er)uare sine quauis lesione, ad id ecc(iam) suos p(ro)prios successo(r)es | obligans tenere et p(ro)ximiores, impedime(n)to et contradicc(i)on(e) quibusuis cessantib(us). Sup(er) quo memor(ia)le positu(m) | est p(er) iudiciu(m) v(er)o r(e)ceptu(m). In cui(us) rei testimoniu(m) sigilla nostra p(raese)ntib(us) sunt subappensa. Actu(m) et datum in t(ermin)is | p(ar)tic(u)laribus feria sexta in vigilia sancte Barbare **Leopoli** celebratis anno D(omi)ni **Millesimo quadringen(tesim)o qu(adra)gesimo qu(in)to** p(raese)ntib(us) ibid(em) Illustribus G(e)n(er)os(is) et Nob(i)lib(us) D(omi)nis Michaele Duce Olschanszky, Nicolao de Go|legori 7) Subdapifero Leopolien(si), Nicolao de Romanow, 8) Bystram de Lopyennyk Judice castri Leopoliensi(s), | Jaczymyrszky, Dimytr Spyklosszky, Bartholomeo al(ias) Pyrka de Dolynyany, Nicolao de Grzanda Camera|rys, Johanne Vysszoczszky Burg(rabio) castri Leopolien(sis) et alys ad p(rae)missa testibus. |

Na mszę odprawiać się mającą w owego klasztoru kościele u ołtarza świętego Krzyża, koło którego wspomnieni zmarli rodzice pochowani, dał, darował i testamentowo zapisał temuż klasztorowi na wieczne czasy gwoli Boga dwanaście kóp pospolitych pieniędzy piętna i liczby w Polsce używanej na każdym spuście stawu we wsi **Hurmaniu**, *a cztery kóp także bicia i liczby wyżej wyrażonej na każdym spuście stawu* **rzemiaszowskim** *zwanego również na wieczne czasy, a to czystą jałmużną za dusze wspomnionych rodziców zmarłych, za swoją, żony swej, prawowitych następców i przyjaciół dusze, przyrzekając i niniejszem się obowięzując, ów testament zawsze i wieczyście stale i niezłomnie utrzymać i zachować bez wszelkiego naruszenia, obowięzując także do zachowania tego następców swoich i powinowatych, z uchyleniem wszelkiej przeszkody i przeciwności, względem czego podanie złożone i przez sąd przyjęte jest. Na świadectwo tego pieczęcie nasze u niniejszego zawieszone zostały. Działo się i dano na rokach osobnych w piątek t.j. dniem przed świętą Barbarą we* **Lwowie** *odbytych lata Pańskiego* **Tysiącznego Czterechsetnego Czterdziestego Piątego**, *w przytomności Jaśnie Oświeconych, Rodowitych i Szlachetnych Michała Książęcia Olszańskiego, Mikołaja z Gołychgór Podstolego lwowskiego, Mikołaja z Romanowa, Bystrama z Łopiennika Sędzi grodu lwowskiego, Dimitra Spikłoskiego, Bartłomieja czyli Pirki z Dolinian, Mikołaja z Grzędy Komorników, Jana Wysockiego Burgrabi zamku lwowskiego i innych świadków przy tem obecnych.*

Napisano na odwrotnej stronie pergaminu

Tenet has piscinas M(agnificus) D(ominus) Brzezanski. | *Trzyma te stawy Wielmożny Pan Brzeżański.*

Oryginał przechowuje klasztor OO. Dominikanów lwowskich, ale już bez pieczęci.

Pisałem we Lwowie 11. kwietnia 1858. Wolański.

Przypisk:

5) Urmań dawniej Hurmań należy do Brzeżańszczyzny będącej własnością hr. Potockiego Stanisława, a położony wyżej Brzeżan nad Złotą Lipą.

6) Rzemiaszowce, jest to, jak późniejsze akta klasztoru dominikańskiego świadczą, teraźniejsza wieś Remizowce, leżąca u zlewku poników Złotej Lipy w powiecie złoczowskim koło Spikłos, z któremi posiadłość Stanisława i Celestyny Zawadzkich stanowi.

7) Gołegóry czyli Gołogóry miasteczko Dominikanów podkamienieckich w powiecie złoczowskim.

8) Romanów w powiecie bobreckim.

9) Są wprawdzie w kraju wsie Łopienkami zwane, Łopiennika jednak nie znachodzimy.

10) Dolinian jest dwoje, jedne w wiszeńskim drugie w chodorowskim powiecie.

11) Grzęda w powiecie lwowskim.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** Z c. k. galic. Drukarni rządowej.

PLAN LWOWA

jakim był w XVIII wieku

do roku 1775.

skreślił Maurycy Hr. Dzieduszycki

Objaśnienia

1. Ratusz
2. Cekhaus wegierskiego
3. Katedra
4. Kaplica ormiańska
5. Domaszchowska
6. Kościół Sw. Doroty
7. Szpital Sw. Elżbiety
8. Forta jezuicka
9. Kościół jezuicki
10. franciszkańska sw. Krzyża
11. Niższy zamek
12. Kościół Sw. Katarzyny
13. Trynitarze
14. Brama halicka
15. Katedra ormiańska
16. Dominikanie
17. Arsenał Krzyżacy
18. Cerkiew wołoska
19. Forta bosacka
20. Konwikt Jezuitów
21. Arsenał nowy
22. Brama halicka
23. Prochownia
24. Grunt Strzelecki
25. Bernardyni
26. Karmelici bosi
27. Kościół Podwyż. Sw. Krzyża
28. Karmelici trzewiczkowi
29. Cerkiew trzech Królów
30. Dominikanie Sw. Uszula
31. Sakramentki
32. Zamek Jabłonowskich
33. Kościół Sw. Mikołaja
34. Karmelitanki trzewiczkowe
35. Dominikanki
36. Kościół i szpital sw. Łazarza
37. Dominikanie Marya Magdaleny
38. Cerkiew Ulrych Sw. Jerzego
39. Kościół i szpital Sw. Mikołaja
40. Brygitki
41. Cerkiew uwrastowiona S. P.
42. Augustyanie Sw. Anny
43. Kościół Znalezienia Krzyża
44. Bernardynki
45. Cerkiew sw. Proskowi
46. Kościół Sw. Marya Śnieżny
47. Benedyktynki
48. Kościół sw. Jana Chrzciciela
49. Cerkiew sw. Mikołaja
50. Missionarze
51. Bazyliani sw. Onufrego
52. Klasztor ormiański sw. Anny
53. Kościół sw. Łukasza
54. Cerkiew sw. Bakindy
55. Bazyliani
56. Kościół sw. Marcina Starszego
ter. trzewiczkowych
57. Cerkiew Zmartwychwstania
58. na Jarnowce
59. Bazyliani sw. Jana Ewangelisty
60. Reformaci Kazimierza
61. Panny Miłosierne sw. Wincentego
62. Karmelitanki bose
63. Ubogie
64. Kościółek sw. Wojciecha
65. Kapucyni
66. Bernardynki
67. Benedykty
68. Franciszkanie sw. Antoniego
69. Cerkiew sw. Krzyża
70. Pijary
71. Paulini
72. Kościół sw. Marka
73. sw. Krzyża Ormiański
74. Seminarium
75. Hotel Czartoryskich

Przedmieście Zołkiewskie

Przedmieście Łyczakowskie czyli Galicyańskie

Przedmieście Sykstuskie

Przedmieście Jezuickie

Głęgowszczyzna

Jamnowski Przedmieście

Pełnice

Pełchaw

HERB
miasta Lwowa